

N:o 10.

Ank. till Riksd. Kansli den 9 April 1872, kl. 2 e. m.

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, angående väckt motion om ändring i 19 § Riksdags-ordningen.

Enär genom den i nämnda § meddelade föreskrift, att för valbarhet till riksdagsman i Andra Kammaren fordras, bland annat, att ega och minst ett år näst före valet hafva egt valrätt inom den kommun eller någon af de kommuner, för hvilka valet sker, kommunerna betages möjligheten att i Andra Kammaren insätta personer, hvilka under sista året af en treårig valperiod från ett annat valdistrikt inflyttat, under det dessa personer sakna möjlighet att någonstädes vid närmast följande allmänna val blifva till ledamöter i Andra Kammaren utsedde, har Herr Friherre af *Schmidt* i en inom Andra Kammaren väckt, till Utskottet hänvisad motion (N:o 193) föreslagit att orden »och minst ett år näst före valet egt» måtte ur paragrafen utgå, och dess lydelse blifva följande: »Till ledamöter i Andra Kammaren kunna endast väljas män, som uppnått 25 års ålder samt enligt 14 § ega valrätt inom den kommun eller någon af de kommuner, för hvilka de väljas.»

Så länge Riksdags-ordningen, till upprätthållande af den grundsats, att inom representationen alltid bör finnas att tillgå en, så vidt möjligt är, fullständig kännedom om de olikartade förhållandena inom rikets särskilda delar, anser nödigt föreskrifva, att icke någon må till ledamot af Andra Kammaren väljas utom den valkrets, der han är bosatt, synes deraf naturligen följa, att den, åt hvilken denna befattning uppdrages, bör genom någon tids vistelse inom valkretsen hafva varit i tillfälle att förvärfva närmare kännedom om den ort, för hvilken valet sker. Dessa begge bestämmelser i 19 § Riksdags-ordningen stå derföre till hvarandra

i den närmaste öfverensstämmelse, hvilken icke bör rubbas genom att fästa allt för stort afseende vid de säkerligen ganska sällsynta fall, då, på sätt motionären antydt, en valkrets genom det anmärkta stadgandet skulle sättas ur stånd att till riksdagsman utse den, som företrädesvis eger valmännens förtroende.

I öfrigt må erinras, att, sedan en person blifvit inom en kommun mantalsskrifven, ett helt år förflyter, innan det, i den ordning författningarne utstaka, kan utrönas, huruvida han eger den inkomst af kapital eller arbete, att han bör uppföras i röstlängden bland de valberättigade, och att han således, derest hans valrätt grundar sig på inkomst, först två år efter mantalsskrifningen kan till ledamot af Andra Kammaren väljas. I sådana fall kan motionärens förslag visserligen förminska, men ej helt och hållet förekomma den förmenta olägenheten deraf, att efter en persons inflyttning i en kommun en mellantid uppstår, under hvilken han icke är till riksdagsman i Andra Kammaren valbar. Då det åsyftade ändamålet följaktligen icke genom förslaget antagande vinnes, hemtar Utskottet deraf en ytterligare anledning att hemställa,
att motionen icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 9 April 1872.

På Utskottets vägnar:

TH. MUNCK AF ROSENSCHÖLD.

Reservationer:

af Herrar *von Ehrenheim, Rydin, Ehrenborg* och *Grenander*.

Herr Friherre *Koskull* har begärt få antecknadt, att han icke varit närvarande vid detta ärendes behandling inom Utskottet.